

населението отъ пристанищата — периферията почна да се връща къмъ вътрешността — столицата, Пловдивъ и Балканъ. Тръвненци и Котленци преди отиваха къмъ Варна и Бургазъ, напоследъкъ Варненци, Русенци и Бургазци лътуватъ въ Котель и Тръвна. Това се налага отъ модерната култура и интензивенъ животъ.

Старата максима: „Нѣма нищо вѣчно подъ божи ето слѣнце“ е въ сила и за човѣшките поселища. Споменъ нѣма вече отъ старите Бавилонъ и Картигъ. Даже Цариградъ, който отъ всички се смяташе за вѣченъ царски градъ, по неизповедни божии пожиша, напоследъкъ се превърна въ забравенъ провинциаленъ градъ. Близкия ни Одринъ, който отъ памтивѣка бѣше търговски и административенъ центъръ на Тракия, днесъ е една жалка паланка. А какво да кажемъ за значението и богатството на Солунъ, на който нѣкога искахме да управяваме само митницата?

Въпреки това, голѣмите митрополии въ великите държави сѫ както голѣмите риби въ обширните морета — лесно и дълго живѣятъ. Казаното за Цариградъ и Одринъ, па и това, що можемъ добави за нашата столица, която е само на 30 км. разстояние отъ границата, не може да се твърди за Лондонъ, Нюйоркъ, Парижъ и др. Тѣ сѫ живѣли, живѣятъ и ще живѣятъ много повече вѣкове, отъ колкото сегашните градове на Балканския полуостровъ, политическата карта на който презъ всѣки 25 години се пречертава най-капризно. Подобно на градовете у съседите ни, економическата карта на нашите градове се мени презъ всѣко десетилѣтие. До скоро Русе и Варна имаха голѣмо търговско значение за страната, обаче, следъ войната, когато се прекара новата Добруджанска граница, която ги лиши отъ богатия имъ хинтерландъ, тѣ престанаха да играятъ бившата си търговска роля. Днесъ Бургазъ се развива за смѣтка на Варна и съ привършване на Подбалканската линия, развитието му още ще засили — той ще привлече даже частъ отъ Сръбския износъ къмъ Черно-море. Обаче, и неговото развитие не е вѣчно; то ще се спре, щомъ нѣкоя щастлива случайностъ приюти частъ отъ Бѣломорския брѣгъ въ предѣлите на царството.

Желѣзниятъ пожиша направиха голѣмъ економи-